APPLICATION OF INNOVATIONS IN IMPROVING INVESTMENT MANAGEMENT AT THE MICRO-ECONOMIC LEVEL

APLICAREA INOVAȚIILOR ÎN OPTIMIZAREA GESTIUNII INVESTIȚIILOR LA NIVELUL MICRO ȘI MACROECONOMIC

CZU: 005:336.581:001.895 **https://doi.org/10.5281/zenodo.7543601**

Andrei MULIC, ORCID ID 0000-0001-6207-1216
Moldova State University
Marcel CEPRAGA
Universitatea de Stat din Moldova
Daniil GAVLIȚCHII
Technische Hochschule Ingolstadt

Abstract: *Actuality of the research topic is conditioned by the importance of investment management in the financial management of economic entities. Maintaining the dominant positions in the top of the best performing enterprises at national and international level can be achieved by applying innovations in improving investment management. The research topic aims are to define the models and principles of directing existing investments in world theory and practice and to implement innovations in investment management at the micro-economic level. The purpose and objectives of the research are to the concept of investment and their classification as well as to study the world practice of training and management of portfolio and capital investments. Determine the particularities of the formation of the optimal portfolio structure, the cost-effectiveness-risk relationship and the method of combating the risk of an investment portfolio. And applying innovations in solving the problems of training, management and combating investment risk. In order to achieve the purpose and objectives of the research, the methods of analysis and research that we have used: analysis, synthesis, induction, deduction, observation, generalization, the complex and systemic methodological approach of contemporary economic concepts. An important contribution was made by the experts Ulrike B. And Radeke J. From the German Economic team Moldova and the economists from Expert Group, who served as guidance and guidance point throughout the entire study, having at their core essential works that contributed enormously to the consolidation of the research level of that work. The results of the research would allow the identification and understanding of the functioning of a system of training and application of innovations in the process of improvement of the investment management of enterprises in the Republic of Moldova.*

Keywords*: Investments, investment project, financing sources, investment budget, foreign direct investments, National investments, fixed assets, Giurgiulesti International free Port, economic activity, etc.*

Introducere

Dezvoltarea progresului tehnico-științific a a pieței financiare, formarea marilor centre bursiere au contribuit esențial la sporirea investițiilor de capital și al instituțiilor investiționale. Aplicarea inovațiilor în domeniului gestiunii investițiilor impun necesitatea cunoașterii tuturor surselor generatoare de profituri cu un risc admisibil. O modalitate ar fi investirea capitalului propriu sau împrumutat în titlurile financiare. Cel mai rezonabil ar fi ca aceste titluri financiare să fie diferite, astfel încât investitorul având posibilitate de a forma un portofoliu de titluri mobiliare diversificat: în timp ce un titlu comportă rentabilitate și riscuri înalte, altele, ca o compensare a primelor, pot fi purtătoare de rentabilitate și risc mai redus, adică pierderea unuia poate fi compensată prin câștigurile celorlalte. De aceea e necesar ca entitățile economice care dețin capital și doresc să-l investească să cunoască în ce sector al economiei este mai bine de investit, care titluri sunt mai preferabile, care sunt mai rentabile, care sunt purtătoare de risc înalt pentru ca realitatea să corespundă așteptărilor investitorului.

Metodele de cercetare utilizate. Pe parcursul lucrării, au fost folosite o gamă diversă de metode, precum: analiza, sinteza, inducția, deducția, observația, generalizarea, abordarea metodologică complexă şi sistemică a conceptelor economice contemporane. În cadrul studiului au fost folosite diverse metode de cercetare, inclusiv statistice ca analiza regresională şi de corelaţie, la fel analiza economică şi financiară, metoda scenariilor şi evaluării experţilor, analiza comparativă. Datele obţinute şi utilizate în teză sunt prezentate comod în tabele, grafice, scheme, diagrame.

Nivelul cercetării temei date în literatura de specialitate. Baza informațională o constituie acte legislative care stipulează modul în care statul poate desfășura și susține investițiile în activitatea de întreprinzător inclusiv politicile statului în susținerea investițiilor. La fel, au fost utilizate articolele periodice din publicațiile naționale ale autorilor Anghel N., Cazacu V., Bradu M., Mănescu C., precum și unele resurse electronice.

Nivelul de cercetare se reflectă în sursele pe care le-am consultat și care sunt o bază teoretică solidă pentru obiectul lucrării. Aceastea sunt constituite din acte legislative ale Republicii Moldova, lucrări științifice ale oamenilor de știință din Moldova, și nu numai - economiști, care au adus o contribuție semnificativă la rezolvarea problemelor teoretice și aplicate ale dezvoltării procesului de investiții în RM, precum și mai multe surse electronice relevante obiectului de cercetare, așa ca: unctad.org, imf.org, bnm.md, mec.gov.md, trandingeconomic.org etc.

De asemenea, s-au examinat viziunile următorilor savanţi referitoare la problematica studiată: Bugaian L., Mamaliga V., Ciobanu M., Ciubotaru M, Erhan L., Gherjavca S., Ristescu S. Dănilă A., Pârțachi I. Un important aport l-au avut experții Ulrike B. și Radeke J. de la German Economic Team Moldova și economiștii de la Expert Grup, care au servit drept îndrumare și punct de orientare pe parcursul întregului studiu, având la activ lucrări esențiale ce au contribuit enorm la consolidarea nivelului de cercetare a respectivei lucrări.

Stimularea investiţiilor constituie elementul de bază al creşterii economice, care asigură reînnoirea mijloacelor de producţie şi determină în mare măsură dezvoltarea de mai departe a economiei ţării. Cert este faptul că fără investiţii dezvoltarea societăţii în genere este problematică.

Tabelul 1.1 Principiile stimulării investiţiilor

Principiile	**Descrierea**
Tratament egal	Aplicarea în mod nediscriminatoriu a criteriilor şi mijloacelor de acordare de facilităţi;
Transparenţă	Aducerea la cunoştinţa tuturor celor interesaţi a informaţiilor referitoare la procedura de acordare de facilităţi pentru investiţii;
Eficienţa utilizării facilităţilor	Aplicarea unor criterii de acordare de facilităţi pentru investiţii şi de urmărire a realizării lor, care să reflecte avantajele de natură economică ale proiectelor de investiţii, luându-se în considerare, după caz, efectele în domeniul social, în cel al protecţiei mediului şi promovarea unei dezvoltări economice durabile
Confidenţialitatea	Garantarea protejării informaţiilor referitoare la drepturile de proprietate intelectuală aparţinând investitorilor, precum şi a altor date care ar putea prejudicia interesele legitime ale acestora;
Eligibilitatea	În funcţie de provenienţa fondurilor de finanţare.

Sursa: elaborat de autori

Implicarea statului este necesară prin poziția pe care acesta o deține, ca ordonator al pârghiilor economice (credite, taxe, impozite, stimulente etc).

Implicarea guvernului este o particularitate vitală a promovării investiţiilor inclusiv şi a celor inovaţionale, atât de necesare dezvoltării economice a Republicii Moldova. Ca o parte componentă a politicii promovată de govern, pot fi analizate determinantele macroeconomice care ar favoriza transferurile remitenţilor în ţara de proveniență. Deci, transferurilor băneşti provenite de la cetăţenii care sunt încadraţi în cîmpul muncii peste hotare le putem atribui funcţiile similare fluxurilor de capital privat şi statal, din momentul în care acestea asigură creşterea economiilor în valută străină, care ulterior nimeresc în economie şi favorizează dezvoltarea acestea. Efectele transferurilor băneşti vor depinde de politica promovată de guvern, în ceea ce ţine de controlul şi gestiunea fluxurilor băneşti de peste hotare şi formarea unui mediu economic ce va favoriza investiţiile în sectoarele productive, care ar încuraja transferurile migranţilor în ţara de origine.

Înzestrarea entităţilor cu echipamente de ultimă oră care ar permite optimizarea şi raţionalizarea activităţii întreprinderii necesită resurse financiare considerabile, care se găsesc, nu întotdeauna, în volum necesar la dispoziţia întreprinderii. Din aceste motive, entitatea economică este nevoită să caute diferite modalităţi de finanţare a propriei activităţi. Prin urmare, lipsa resurselor investiţionale aduce în prim-plan leasingul, care, fiind o metodă practicată curent în ţările occidentale, permite agentului economic să facă investiţii fără a dispune de capital. În esenţă, leasingul este o modalitate de achiziţionare a unor bunuri de către o companie specializată de la producător, cu scopul de a le da în chirie ulterior agentului economic. Plata pentru bunurile primite se face în timp, din veniturile obţinute în urma exploatării lor. Deşi apare ca

o formă de vânzare în rate, leasingul se deosebeşte de aceasta prin durata de rambursare a ratelor, care poate atinge 70% din durata de viaţă a bunului. Leasingul se deosebeşte şi de arendă atât prin modul de calcul al ratelor, cât şi prin faptul că oferă beneficiarului posibilitatea ca în final să devină proprietarul bunului [14].

Biroul Naţional de Statistică comunică, că pentru dezvoltarea economiei naţionale şi a sferei sociale, întreprinderile şi organizaţiile de toate formele de proprietate, din contul tuturor surselor de finanţare, utilizazează investiţiile în capital fix.

Consider oportună prezentarea structurii investiţiilor în capitalul fix, utilizînd datele BNS, pentru a determina care mijloace fixe sunt mai atractive pentru mediul de afaceri. Aşadar, rezultatele studiului sunt vizualizate după cum urmează:

Tabelul 1. Structura investiţiilor în capital fix în anii 2019-2021, mil.lei

Investiţiilor în capitalul fix	**Anul 2019**	**Anul 2020**	**Anul 2021**
Imobilizări necorporale	-	531,8	640,3
Imobilizări corporale, precum:			
Clădiri rezidențiale	2801,1	3497,3	3615,2
Clădiri nerezidențiale	3825,4	8481,2	10408,1
Mașini, utilaje, instalații de transmisie	6764,4	7521,6	8284,0
Mijloace de transport	1930,8	2183,7	2799,2
Alte imobilizări	4339,4	1282,7	1717,9
Total	**19664,1**	**23498,3**	**27464,7**

Sursa: elaborat de autor conform datelor Anuarului Statistic al Republicii Moldova, din anii 2019-2021

Tabelul 1. denotă faptul, că în anul 2021 din contul tuturor surselor de finanţare, au fost utilizate de către întreprinderi 27464,7 mil. lei investiţii în active imobilizate. Comparativ cu anii precedenți, acest indicator s-a majorat în mediu cu 7,4%. Astfel, investițiile în imobilizări necorporale au crescut cu 20%, faţă de aceeaşi perioadă a anului. Pe tipuri de imobilizări corporale, în anul 2021 comparativ cu anii precedenți a crescut volumul investiţiilor la următoarele imobilizări corporale: la construcțiile inginerești, la mijloacele de transport, la maşini, utilaje, instalaţii de transmisie şi la clădirile nerezidențiale. Analiza structurii investițiilor total realizate arată că volumul principal al investițiilor în capital fix le revine investițiilor în clădiri nerezidențiale, urmată de ponderea în utilaje, maşini, instalații de transmisie, care a constituit.

Un rol important în atragerea și stimularea investițiilor îl are cadrul legislativ, dar și atractivitatea economiei. Aceste criteria sunt importante și determinante, în special, pentru investitorii străini, care doresc să investească într-o altă țară.

Guvernul își dezvoltă la maximum oportunităţile investiţiilor private atât la nivel local, cât şi extern, pentru a le integra în totalitate în economie în vederea consolidării creșterii economice, a coeziunii și progresului social

Prin intermediul diferitor mecanisme guvernul ţării are posibilitatea de a transforma economiile remitenţilor în surse investiţionale adiţionale, de care vor profita consumatorii de capital ce temporar înregistrează insuficienţă de disponibilităţi băneşti.

Toate aceste tehnici de atragere a investiţiilor trebuie realizate în paralel, pentru a putea coordona activitățile și interesele mai multor persoane.

Actualmente, Guvernul Republicii Moldova a întreprins un număr mare de măsuri, strategii şi tehnici în atragerea şi implantare a investiţiilor în economia naţională, dar după cum se ştie: efectele scontate ale unui proiect sau reforme nu-şi găsesc realizarea imediată, ci doar după un anumit timp. Este important să nu se sisteze iniţiativele de dezvoltare a ţării şi să nu se stopeze la rezultatele ce deja au fost atinse.

Analizând corelaţia: investiţii – creştere economică, ajungem la concluzia că investiţiile au un impact pozitiv asupra creşterii economice doar în cazul când statul promovează cu insistenţă propria sa politică investiţională, ţinând cont de interesul naţional şi priorităţile dezvoltării ţării.

Concluzii

Rezultatele cercetării vor permite identificarea unui nou concept, care ar permite perfecționarea gestiunii investițiilor la nivelul microeconomic. Această necesitate este condiționată de dezvoltarea metodologică și practică insuficientă privind evaluarea calității gestiunii investițiilor întreprinderii, aceasta necesitând

adaptarea la condițiile economice de funcționare a businessului, a căror instabilitate este datorată dezechilibrelor economice și politice ale situației Republicii Moldova.

Totodată, această necesitate este impusă de nivelul scăzut privind utilizarea practicelor inovative de modelare și planificare în procesul de perfecționare a gestiunii investițiilor. Rezultatele cercetării ar permite identificarea și înțelegerea funcționării unui sistem de formare și aplicare a inovațiilor în procesul de perfecționare managementul investițional al întreprinderilor din Republica Moldova.

Statul trebuie să asigure condiţii clare şi stabile pentru investitori şi economie în întregime, un sistem de protecţie şi stimulare a investiţiilor.

menționăm că investiţiile reprezintă plasament de capital în diferite sfere de activitate în scopul obţinerii profitului sau a altui rezultat util. Investiţiile pot fi active financiare şi active reale, brute şi nete, de modernizare şi noi, autohtone şi străine.

Proiectul investiţional constituie un plan complex de acţiuni, ce include fundamentarea raţionalităţii investiţiilor, îndreptate spre lărgirea, modernizarea sau formarea unui nou mod de producţie a mărfurilor sau serviciilor cu scopul obţinerii unui profit sperat (aşteptat) sau a unui efect social.

Bibliografie

1. Hotărîre Nr. 585 din 12-05-2016 cu privire la Consiliul pentru promovarea proiectelor investiţionale de importanţă naţională Publicat : 20-05-2016 în Monitorul Oficial Nr. 134-139 art. 643
2. Hotărîre Nr. 274 din 29-05-2019 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de elaborare, încheiere și monitorizare a implementării acordurilor de investiții cu privire la proiectele investiționale strategice Publicat : 14-06-2019 în Monitorul Oficial Nr. 193-202
3. Hotărîre Nr. 274 din 29-05-2019 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de elaborare, încheiere și monitorizare a implementării acordurilor de investiții cu privire la proiectele investiționale strategice Publicat : 14-06-2019 în Monitorul Oficial Nr. 193-202
4. Anghel G., Avram D., Rolul investițiilor și al mediului de afaceri în dezvoltarea economică. Revista română de statistică, ASE, București, 2018, p.35
5. Doval E. Managementul investițiilor. Bucuresti, Editura Fundației România de Mâine, 2006, p.247
6. Hîncu R., Bunu M., Dascaliuc D. Bazele activității investiționale. Chișinău, ASEM, 2010, p.38